

Social- og Boligministeriet

Sendt via e-mail til udsattevoksne@sm.dk og ckkj@sm.dk

Dato: 21. februar 2025

Navn: Hans Andersen

Hørings svar vedr. forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om almene boliger mv. (Indførelse af beløbsgrænse på 10 pct. for alternative tilbud og almene plejeboliger ved benyttelse af ret til frit valg for personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne)

Lev fremsender hermed høringssvar vedr. ovenstående lovforslag.

Vi vil indledningsvis udtrykke kritik over, at ministeriet endnu engang har valgt at sende et lovforslag på handicapområdet i høring uden reel inddragelse af repræsentanter fra de borgere, som berøres af de påtænkte ændringer, herunder i "Sammen om handicap". Lovforslaget er alene baseret på indholdet i "Aftale om kommunernes økonomi for 2024" mellem regeringen og KL, samt på Ekspertudvalgets anbefalinger.

Vi vil desuden gøre opmærksom på, at mangelfuld inddragelse af mennesker med handicap og deres repræsentanter, er et centralt element i den kritik, som Danmark for nylig har modtaget fra FN's Handicapkomite.

Principielt problem

I lovforslagets afsnit om Social- og Boligministeriets overvejelser står der, at *Med Aftale om kommunernes økonomi for 2024 blev regeringen og Kommunernes Landsforening enige om, at der skal være balance mellem hensynet til valget af det fagligt rette tilbud, borgerens ret til frit valg af botilbud og kommunernes muligheder for styring med omkostningerne til visiterede tilbud.* [2.3. Social- og Boligministeriets overvejelser, s. 12]

Denne 'balance' synes at være tippet alene til at have fokus på kommunernes muligheder for styring af omkostningerne til visiterede tilbud. At sætte en beløbsgrænse på 10 pct. (og fra 1. januar 2028, 0 pct., under forudsætning af, at der opnås aftale om en ny takstmodel på området) vil reelt fjerne den i forvejen begrænsede

mulighed for frit at vælge, hvor man som menneske med handicap vil bo, hvis man har behov for et botilbud.

Denne begrænsning er både i strid med de principper som dansk handicappolitik hviler på, men den er også i oplagt strid med FN Handicapkonvention. Både ift. indholdet i artikel 19 - og generelt ift. den progressive realisering af konventionens opfyldelse. Således som det bl.a. er formuleret i FN's Handicapkomité's 'general comments' nr. 5 (2017):

(f) Forhindre tilbageskridt i opfyldelsen af artikel 19, medmindre sådanne tiltag er retfærdiggjort i henhold til international lovgivning.

Manglende data, viden og beslutningsgrundlag

Datagrundlaget som lovforslaget er udarbejdet på basis af er i bedste fald begrænset. Særligt på 2 områder ser vi de mangelfulde data som et stort problem:

1. Hvor ofte bliver fritvalgsordningen brugt?

Det undrer, at man ved udarbejdelsen af lovforslaget ikke har tillagt det større vægt, at der ikke findes data på, hvor ofte borgere benytter fritvalgsordningen, da man med den foreslåede beløbsgrænse både risikerer at lave en lovændring, der stort set ingen økonomisk gevinst vil have samtidigt med, at man undergraver et helt centralt princip i dansk handicappolitik om at give mennesker med handicap reel mulighed for selv at vælge hvor de ønsker at bo.

2. Hvad er de økonomiske konsekvenser?

Det er kritisabelt, at man indfører beløbsgrænsen, begrundet i økonomisk styring, når man har så begrænsede økonomiske estimater på lovforslagets økonomiske konsekvenser.

I forslagens bemærkninger anføres det blot at: *Forslaget vil styrke kommunernes styringsmuligheder, idet kommunerne vil have bedre mulighed for at fastsætte udgiftsniveauerne for tilbud og almene plejeboliger underlagt frit valg. Den foreslåede ændring forventes dermed at medføre, at kommunernes udgifter over tid vil falde.*

[Sammenfattende skema, Positive Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner, side 21]

Og i modsat retning at: *Forslaget om indførelse af en kontrolenhed vurderes at have administrative konsekvenser for kommunerne, i de*

konkrete tilfælde, hvor kontrolenheden kontrollerer, om den vejledende takst for et kommunalt tilbud er fastsat i overensstemmelse med de regler om takstfastsættelse, der er fastsat i § 174 og regler udstedt i medfør heraf. [Sammenfattende skema, Negative Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner, side 21]

Samtidigt undrer det, at man kan afsætte faste beløb (*en statslig merudgift på 1,0 mio. kr. i 2025 og 2,0 mio. kr. i 2026 og årligt herefter [s. 21]*) til udgiften til den påtænkte kontrolenhed i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens arbejde, når man ikke kender omfanget af borgernes brug af fritvalgsordningen, og da *"det er derfor ikke muligt at skønne over de konkrete økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser af forslaget for kommunerne."* [3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige, s. 19]

Forslaget udgør et principielt problem og er beslutningsgrundlaget er for ringe

Lev vurderer, at indførelsen af en beløbsgrænse på 10 pct., de facto vil betyde en voldsom indskrænkning af det frie valg af bolig for mennesker med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Lev mener, at en fjernelse af den forvejen meget begrænsede mulighed for frit valg af bolig for mennesker med handicap, vil have store konsekvenser for den enkelte berørte borger, og at det vil betyde et brud med både de danske handicappolitiske principper og Danmarks forpligtelse ift. FN's Handicapkonvention.

At foreslå en lovændring, der kan have så store konsekvenser for den enkelte medborger, alene ud fra økonomiske motiver, når man ingen beregninger har på hverken de økonomiske gevinster eller udgifter, forekommer dybt problematisk.

Vi opfordrer derfor til, at forslaget trækkes tilbage.

Med venlig hilsen

Anni Sørensen

Landsformand